habuerit explicemus, ne quis in ea parte longiùs à veritate aberret. Et quidem ſi locum hunc Ma- Ad Rom. 9. lachiæ, quem Apoſtolus ad Rom. 9. repetit, intelligere velimus de prædeſtinatione, & reproba- 1. explicatio. tione: ita poterimus Dei odium exponere, vt Deus Eſau ob præuiſa eius demerita damnationi adiudicare decreuerit, atque reprobarit; vbi dupli- Duplex reprobatio. cem reprobationem Theologi diſtinguere ſolent; vnam permiſſiuam, ſeu negatiuam, aliam poſitiuam: per illam Deus reprobos peccare, & in peccato mori permittit, nec impedit; quam prædeſtinationi contradictoriè, non contrariè opponi dicunt: per hanc Deum exiſtimant mortuum in peccato reprobare, atque damnare: primam ante, ſecundam poſt demerita fieri cenſent; prædeſtinationem verò ob præuiſa merita; iuxta quam expoſitionem Deus poſt Eſau peccata præuiſa eum reprobaſſe dicendus eſſet. At Iacobum vel ante, vel poſt præuiſa merita dilexiſſe pro diuerſis Theologorum ſententijs aſſerere poſſemus: Veruntamen non eſt opus, vt hunc prædeſtinationis, & reprobationis labirynthum ingrediamur, quandoquidem locus hic Malachiæ aliam expoſitionem com- 2. expoſitio. modè patitur. Tametſi enim illam explicationem non reijciam, illa mihi arridet, quæ id de poſteris eorum intelligit, déque bonis temporalibus, à quibus D. Paulus allegoricè ad prædeſtinationem aſſurgit, vt Chriſtianorum præ Iudæis electionem ſignificet: vnde ſenſus literalis eſſe videtur, quod tametſi Deus Iudæos, & Idumæos Chaldæis vaſtandos tradidiſſet, ita tamen Iudæos præ cæteris dilexit, vt ex captiuitate Babylonica eos reduxerit, & in patriam reſtituerit, Idumæos autem in captiuitate reliquerit, eorúmque terram in ſolitudinem redactam draconibus habitandam dederit, vt ex Malachia conſtat. Deinde Iacob verè dilexit, quatenus eum, eiúſque poſteros in Eccleſiam, & populum ſuum elegit, eóſque præcipuis bonis temporalibus, imò & ſpiritualibus afficere decreuit, vt ſatis poſtea manifeſtauit, dum Iacobæos multiplicauit, ex Ægypto liberauit, manna ſuſtentauit, nubis, & ignis columna rexit, lege, inſtructione, ſacerdotio, reuelationibus fulſit; denique tot eis ſpolia, tot regna, tot Prophetas conceſſit, vt de Iudæis cũ Pſalte dicere poſſimus; *nimis honorati ſunt amici tui Deus*, adeout ipſum Chriſtum, eiúſque matrem eis dederit, vnde poſtea canerent: *Nobis datus nobis natus ex intacta Virgine*, &c. quæ D. Thomas in præclaro D. Thomæ Hymno continetur, quem in honorem ſanctiſſimæ Euchariſtiæ, ipſe Doctor Sanctus non ſine miraculo compoſuit, iuxta id Eſaiæ 9. *Paruulus natus eſt nobis*, &c. Allegoricè verò Deus veros Abrahæ, & Iacob ſpirituales filios, nempe Chriſtianos amauit, vt ex ijs conſtat, quibus Eccleſiam dilectiſſimam ſponſam exornauit.

Vt autem Lia dicitur à Iacob odio habita Gen. 9. Gen. 9. quod præ Rachele eam negligeret, & Luc. 14. iu- Luc. 14. bemur odio habere, ideſt minus diligere patrem, & matrem, eóſque Chriſti amori poſtponere; ita Deus Eſau odio habuit, ſeu minus dilexit, & quaſi contempſit, dum ei ſolitudinem pro hæreditate diuiſit; quod iam Chriſtus in filios repromiſſionis Chriſtianos conuertit, Iudæis ob pertinaciam inexplicabilem in incredulitate concluſis, qui iure carnales dicuntur, quòd Chriſti fidem, & iuſtitiam ſpernentes de operibus ſuis gloriantur: ergo horum Eſau typus fuit, vt Iacob Chriſtianorum. Alij denique hunc locum ſic explicant, *Ia-* 3. explicatio. *cob dilexi*, quia gratiam prędeſtinationis ei contuli, talem nempe, cui præuidebam eum cooperaturum, in eáque perſeueraturum, ac proinde ſaluandum: Eſau verò odio habui, quia dedi ei gratiam, cum qua præuidebam eum non perſeueraturum, ſed caſurum, & damnandum, licet ei, ſicut & Iacob, cooperari potuiſſet, ſi voluiſſet, eóque fine gratiam hanc obtuliſſem; præſciebam tamen eum pro mera libertate, qua pollebat, id facturum non eſſe: quapropter eum odio habui, & reprobaui; ſic enim multi Theologi per præſcientiam futuræ, vel non futuræ cooperationis, gratiam prædeſtinationis electorum, à communi, quæ tam electis, quàm reprobis conceditur, rectè diſtingui exiſtimant. Sed quicquid amplectamur id nullatenus Veneti nugis fauet, qui dicebat Iacob immunditiem in Eſau diffudiſſe.

PROBLEMA CLXXIII.

CVR Iahacob nec vna, nec duabus contentus, etiam cum quarta muliere con- Gen. 29. 30.
1. iunctus eſt? Nonne cum duabus ſororibus commixtus eſt, quia in prima dece-
ptus fuerat, & cum ancillis cedens æmulationi vxorum? Sed nunquid hæc
quaſi ludicra, & ſuis abſque myſterijs, ſacratiſſimis eloquijs interſeruntur? non *Verſicu-*
2. quippè. An igitur Iahacob perfectus, cum vtraque parte miſceri debuit, & *lus 9. capi-*
vtramque vitam ducere, contemplatiuam videlicet, & actiuam; & ex vtraque reportare *tis 30.*
fructum; nec tantùm ex dominabus, ſed etiam ex ancillis; vt fructus contemplationis eſſet
per vxorem ſcilicet Deum, & per ancillam ſcilicet creaturam; & fructum colligeret operis,
3. non tantùm ex oblatis Deo; ſed etiam proximo, vt alibi dictum eſt? An, vt ex quattuor mu-
lieribus produceret familiam completam, in 4. mundi partes diuidendam? Vnaquæque
enim earum ex ſua parte, ſeu regione proceſſerat.

PROBLEMA CLXXIV.

Verſicul. QVOMODO Abraham, qui in generatione Izahac ſenem, & quaſi ad generan- Gen. 18. 25.
1. capit. 25 dum impotentem ſeſe iudicabat, triginta, & ſeptem annis interpoſitis poſt mor-
1. tem Saræ Cethuram duxit in vxorem, & ex ea ſex filios habuit? An fortè Abraham